

Kontakty:

Krajský úřad kraje Vysočina, OLVHZ:

Ing. Jiří Bartoš, OLVHZ, Žižkova 57, 587 33 Jihlava,
tel.: 564 602 264; e-mail: bartos.j@kr-vysocina.cz
Ing. Stanislava Bulantová, OLVHZ, Žižkova 57, 587 33
Jihlava, tel.: 564 602 201; e-mail: bulantova.s@kr-vysocina.cz
Ing. Eva Horná, OLVHZ, Štáflova 2003, 580 01 Havlíčkův Brod,
tel.: 564 602 577; e-mail: horna.e@kr-vysocina.cz

Spolupráce v roce 2010 se subjekty:

Stanice Pavlov, o.p.s. – záchraná stanice a ekocentrum:

Ing. Jiří Hladovec, ředitel Stanice Pavlov, o.p.s., Pavlov 54,
584 01 Ledec nad Sázavou, tel.: 734 309 798,
e-mail: stanicepavlov@seznam.cz; www.stanicepavlov.eu

Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Ledec nad Sázavou:

Ing. Rostislav Čech, Krajské ředitelství Jihlava, Lidická Kolonie
39, 586 01 Jihlava
tel.: 567 308 728, mob. 724 525 161;
e-mail: cech.oi18@lesy.cz
Ing. Helena Brožková, Lesní správa Ledec n.S., Zahradní 1226,
584 01 Ledec nad Sázavou
tel.: 569 726 072; e-mail: brozkova.ls155@lesy.cz

Činnost v roce 2010:

V roce 2010 Krajský úřad kraje Vysočina, OLVHZ zrealizoval v rámci dnů lesní pedagogiky a Týdne lesů akce pro Základní školu a Mateřskou školu Ledec nad Sázavou, Základní školu Habry, Mateřskou školu Střítež, Mateřskou školu Pavlov, Základní školu Lipnice nad Sázavou a Mateřskou školu Štoky, kde hlavní cíle lesní pedagogiky byly přiblíženy dětem hrou a smyslovým vnímáním lesa.

Lesní pedagogika se řídí mottem: „O lese se učít v lese.“

ZŠ Lipnice nad Sázavou

Lesní pedagogika - legislativa

Lesní pedagogika je podporována stěžejním lesnickým dokumentem Evropské unie „Akčním plánem EU pro lesy“. Od roku 2006 je lesní pedagogika zakotvena v národním dokumentu „Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR na léta 2007 až 2009“ a následovně i v „Akčním plánu ministerstva zemědělství k problematice environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na roky 2007 – 2009“. Lesní pedagogika je zastoupena i v dalším strategickém dokumentu „Koncepte státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013“. Národní lesnický program II se věnuje rozvoji lesní pedagogiky v klíčové akci 15 v části Zlepšení informovanosti veřejnosti o skutečném stavu lesů a potřeb lesního hospodářství. Představitelé nejvýznamnějších subjektů v lesnictví se svým podpisem dne 21.3.2010 v materiálu „Jednotný postup pro realizaci lesní pedagogiky u lesnických subjektů v ČR“ přihlásili k jednotnému postupu při realizaci a využití lesní pedagogiky v České republice.

ZŠ Habry

MŠ Střítež

Zajímavosti okresu Havlíčkův Brod

- Celková výměra kraje Vysočina je 6 796 km², což je 9% celkové plochy České republiky a okres Havlíčkův Brod zaujímá 1 265 km². Počet obyvatel v kraji Vysočina je 514 992 (k 1.1.2010) a v okrese Havlíčkův Brod je 95 833 obyvatel.
- Stanice Pavlov, o.p.s. od 1.1.2010 v nové organizační formě zajišťuje pomoc handicapovaným živočichům v regionu kraje Vysočina, dále zajišťuje chov ohrožených druhů živočichů a slouží jako středisko ekologické výchovy.
- V okrese Havlíčkův Brod v obci Čihošť je umístěn památník, označující geografický střed České republiky. Dále je obec známá tzv. Čihošťským zázrakem, který se stal v místním kostele Nanebevzetí Panny Marie v prosinci 1949 a v lednu 1950. Akci vyprovokovala StB, byl zatčen farář Josef Toufar a při výslechu umučen ve věku 48 let.
- U obce Lipnice nad Sázavou jsou v lesních porostech na stěnách zatopených kamenných lomů vytesána kamenická díla: "Ústa pravdy, Bretschneidrovo ucho," která zobrazují anatomický detail a symboly komunikace (mluvit, poslouchat). Třetí sochařské dílo „Zlatý Voči“ zachycují část tváře a na každém oku je na duhovce jeden nápis – Enter a Exit. Oči jsou umístěny v trojúhelníku a sochařské dílo je národním památkem odposlechu.
- Ve Světlé nad Sázavou se nachází středověké podzemí, které tvoří nádhernou ukázkou středověkých razících prací. Postupem doby byly podzemní prostory rozšiřovány, došlo k jejich propojení a vytvoření poměrně jednotného rázu chodeb o celkové délce cca 200 m.
- V západní části Ledce nad Sázavou se nachází vrch Šeptouchov (422 m n.m.), který je s jeskyněmi a krasovými prameny označován jako Ledcečský kras. Podzemní prostory nejsou veřejnosti přístupné.
- V údolí řeky Sázavy pod obcí Vilémovice se nachází Sluneční zátoka, kterou takto pojmenoval spisovatel Jaroslav Foglar zvaný Jestřáb (1907 – 1999), který sem jezdil po roce 1925 se svým skautským oddílem jako vedoucí.
- Na Světelsku se v obci Pohled nachází Michalův statek (vesnický skanzen), který je jediným muzeem tohoto typu v kraji Vysočina. Statek představuje lidovou architekturu a živobytí středních rolníků na Horácku v době od konce třicetileté války po pol. 19. stol.
- Největší vodní nádrž v České republice Švihov na řece Želivce o výměře 1 670 ha a hloubce 55,7 m pojme 298,3 milionů m³ vody.
- Nejvyšší místo v okrese Havlíčkův Brod je na vrcholu Melechov. Celý vrch a blízké okolí o rozloze 3 239 ha je součástí Přírodního parku Melechov. Vrch Melechov měří 715 m a zapsaná kóta 709 m na mapách, je pouze výškou geodetického bodu umístěného na jeho plochem vrcholu.
- Nejnižší bod cca 253 m n. m. je na západě okresu Havlíčkův Brod - vodní nádrž Švihov.

Fauna a myslivost

Okres Havlíčkův Brod

- Dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství za rok 2009 se v České republice myslivecky hospodařilo v 5 753 honitbách na celkové výměře honební plochy 6 861 933 ha. V kraji Vysočina dle ročního výkazu o honitbách od 1.4.2009 do 31.3.2010 činí celková honební plocha 618 287 ha a v okrese Havlíčkův Brod je celková výměra honební plochy 110 831 ha.
- V okrese Havlíčkův Brod se nachází 6 obor zaměřených na chov jelena evropského, siky Dybowského, daňka evropského a muflona.
- Od roku 1992 volí čeští ornitologové Ptáka roku. V roce 2010 se vyvoleným opeřencem stala kukačka obecná, která patří mezi nejnámější druhy u nás, i když především podle hlasu a ne podle vzhledu. Populace kukaček se u nás pohybuje okolo 30 tisíc párů. Chová se totiž nenápadně, a to kvůli originálnímu způsobu hnízdění. Hnízdí parazitismem kukačky je ojedinelý mezi všemi evropskými ptáky.
- Ze spárkaté zvěře se v okrese Havlíčkův Brod nachází ve volné přírodě daněk skvrnitý, muflon, srnec obecný a v některých částech i jelen evropský. Ojedinelé se vyskytuje los evropský. V honitbách se běžně nachází prase divoké, zajíc polní, jezevec lesní, liška obecná a kuna skalní. V poslední době se vzácně objevuje i psík mývalovitý a norek americký. Z pernaté zvěře je možno zahlédnout chráněného výra velkého, jestřába obecného, krahujce obecného, káně lesní, vránu šedou, krkavce velkého, dále sojku obecnou a straku obecnou. U rybníků je k vidění kachna divoká a kachna březňáčka, čírka obecná, polák malý, volavka popelavá a v poslední době často i kormorán obecný. Na mezích a zemědělských plochách lze vidět koroptev polní a bažanta obecného. Ze savců se nyní často setkáváme na našem území s vydrou říční, která je zákonem o ochraně přírody a krajiny chráněna a je uměle chována ve Stanici Pavlov o.p.s.

los evropský (foto Ing.V.Hlaváč)

Foto: Krajský úřad kraje Vysočina, OL VHZ, Jaroslav Vála, Ing. Václav Hlaváč, kterým tímto děkujeme za poskytnutí fotografií.

Dřeviny a lesní hospodářství

Okres Havlíčkův Brod

- Nejstarší strom na Havlíčkobrodsku je tis červený (*Taxus baccata*), který se nachází v obci Vilémovice v zámeckém parku. Odhadované stáří tisu je tisíc pět set až dva tisíce let a obvod kmenu je 345 cm. Dnes je tento tis státem chráněný.
- Nejvyšší stromy v okrese Havlíčkův Brod jsou: smrk ztepilý u zříceniny Sommerburg u Břevnice s obvodem 370 cm a výškou 41 m; douglaska tisolistá v zámeckém parku Chotěboř s obvodem 400 cm, výška neměřena a stáří cca 140 let; smrk ztepilý u Štoků s obvodem kmene 400 cm, výškou 40 m, stáří cca 250 let.
- V Česku se nachází 193 památných alejí, z nichž na Vysočině je 35 a jednou z nejzachovalejších alejí je alej v okrese Havlíčkův Brod mezi obcemi Dobrá, Žižkovo Pole a Macourov, která navazuje na okrasnou zahradu v okolí Žižkovy mohyly.
- Celková výměra lesních pozemků v Česku dle Zprávy o stavu lesa činí 2 655 212 ha, z toho výměra lesních pozemků v kraji Vysočina činí 206 975 ha a v okrese Havlíčkův Brod je 35 673 ha.
- V roce 2010 byla vyhlášena stromem roku bříza bělokora (*Betula pendula*). Bříza je silně světlomilná dřevina. Velmi dobře snáší imise, klimatické extrémny a nemá žádné zvláštní nároky na živiny. Někdy se používá na exponovaných stanovištích jako náhradní a přípravná dřevina.
- V roce 2010 byla vydána Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství za uplynulé období roku 2009, v které se konstatuje, že hlavními škodlivými faktory v lesním hospodářství byly z abiotických činitelů polomy (větrné) a z biotických činitelů poškození způsobené přemnožením podkorního hmyzu. Lesní porosty byly přirozeným vývojem v souvislosti s klimatickými změnami poškozovány již v minulých letech a důkazem toho jsou různé kamenné pomníčky. V místní části Pavlíkov u obce Vilémovice lze vidět kamenný pomníček s nápisem „Požár 23.3.1943“, který připomíná požár různověkého lesa o výměře 6 ha, který vznikl ze špatně uhašeného ohniště v lese. Dále pomníček s nápisem „Mniška 1921-23“, který připomíná kalamitní napadení a poškození lesních porostů bekyní mniškou na bývalém majetku rodiny Morawetze.

Foto: Jaroslav Vála

LESNÍ PEDAGOGIKA

Environmentální vzdělávání,
výchova a osvěta

ROK 2010

OKRES HAVLÍČKŮV BROD

ZŠ Lipnice nad Sázavou

Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělávat.
(J..A.Komenský)

Krajský úřad kraje Vysočina, odbor lesního a vodního
hospodářství a zemědělství (OLVHZ)

Kraj Vysočina

--	--	--	--